

Directoraat Generaal Ruimte
Directie Nationaal en Internationaal Beleid
Cluster Recht en Stimuleren

Rijnstraat 8
Postbus 20951
2500 EZ Den Haag

www.vrom.nl

Architectuur Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen

Versie 2.0

Colofon

Auteur(s) : Werkgroep Wkpb
Publicatiedatum : 10 april 2007
Status : definitief
Versie : 2.0

1	Inleiding	4
1.1	Identificatie	4
1.2	Doel van het document	4
1.3	Aanwijzing voor het lezen	4
1.4	Documentstructuur	4
1.5	Relevante brondocumenten	5
2	Wkpb en betrokken bestuursorganen	6
2.1	Uitgangspunten	6
2.2	Noodzaak	6
2.3	Verantwoordelijkheden	6
2.4	Procesmodel gemeentelijke besluitvorming	8
3	Informatie architectuur	12
3.1	Uitgangspunten	12
3.2	Het informatiemodel	12
3.3	Keuzes	15
3.4	Het gegevensmodel	17
4	Applicatie architectuur	18
4.1	Uitgangspunten	18
4.2	Benodigde componenten	19
4.3	Gemaakte keuzes	20
4.4	De gerealiseerde oplossing	22
4.5	Informatieverstrekking door gemeenten	23
5	Technische architectuur	25
5.1	Uitgangspunten	25
5.2	Benodigde ondersteuning	25
5.3	Keuzes	26
5.4	De technische oplossingsrichting	27
6	Opmerkingen	30
6.1	Afkortingen en acroniemen	30
6.2	Terminologie	31
7	Bijlagen	33
7.1	Bijlage 1 - Het ontstaan van historie in het kader van de Wkpb	33
7.2	Bijlage 2 - Synchronisatie en complete percelenlijst LV Wkpb	

Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1 Inleiding

1.1 Identificatie

Dit document beschrijft de architectuur voor de invoering van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Wkpb). De architectuur beschrijft de uitgangspunten, de keuzes en de oplossingsrichting die gekozen wordt voor een succesvolle invoering van de Wkpb. In de basis beperkt een architectuur zich niet tot een IT systeem of de technische infrastructuur die hiervoor nodig. De architectuur beschrijft de oplossing in zijn gehele context en zal dus ook beschrijven hoe de omgeving van de oplossing eruit ziet en welke informatie (al dan niet geautomatiseerd) noodzakelijk is.

1.2 Doel van het document

Dit document geeft een overzicht van de architectuur voor de invoering van de Wkpb. Een deel van de uitgangspunten en keuzes is al beschreven in deze wet. Een ander deel, de technische uitvoering als IT systeem en de benodigde technische infrastructuur, zijn nog niet eerder beschreven. Dit document beoogt om de gehele architectuur te beschrijven enerzijds door samen te vatten en te refereren wat de wet voorschrijft ten aanzien van omgeving en de organisatie die noodzakelijk is, anderzijds beoogt dit document zaken vorm te geven die niet expliciet in de wet zijn beschreven zoals informatie-componenten, applicatie- (informatiesysteem) componenten en de technische infrastructuur die hiervoor nodig is.

Met deze architectuur wordt de basis gelegd en wordt richting gegeven aan het ontwerp voor het informatiesysteem dat de verplichtingen uit de Wkpb ondersteunt.

1.3 Aanwijzing voor het lezen

Herhaaldelijk zal in dit document verwezen worden naar de Wkpb en de Memorie van Toelichting (MvT) op de Wkpb. Als uitleg zal wordt veelal geciteerd uit de MvT doordat hierin uitgebreider en toegespitster wordt beschreven wat in de wetsartikelen van de Kaderwet wordt beoogd. Uiteindelijk zal altijd de tekst van de Wkpb artikelen leidend zijn, de MvT is slechts een toelichting.

1.4 Documentstructuur

Het document bestaat uit de volgende hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 geeft een overzicht van de inhoud en achtergronden van dit document.

- Hoofdstuk 2 beschrijft de Wkpb en betrokken bestuursorganen in de zin van het belang en de doelstelling van de wet. Daarnaast wordt aangegeven welke verantwoordelijkheden bij diverse overheidsinstanties liggen.
- Hoofdstuk 3 geeft op basis van een aantal uitgangspunten een beeld van de informatiebehoefte, welke keuze er in dit kader gemaakt zijn en hoe het informatiemodel binnen de Wkpb wenselijk is. Dit alles kan gezien worden als de informatie architectuur.
- Hoofdstuk 4 beschrijft de applicatiearchitectuur en geeft een oplossing hoe een stelsel van applicatiecomponenten de informatie-architectuur kan ondersteunen.
- Hoofdstuk 5 beschrijft de technische architectuur. Applicaties worden gerealiseerd met software en hardware en dienen op een afgesproken manier met elkaar te communiceren.
- Hoofdstuk 6 beschrijft de in dit document gehanteerde afkortingen, acroniemen en termen.

1.5 Relevante brondocumenten

Documenten die relevant zijn voor de inhoud van dit document en die op belangrijke punten aanvullende informatie kunnen leveren:

- “Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken”, Wet van 17 juni 2004, Staatsblad 2004 331, alsmede de parlementaire behandeling daarvan (Kamerstukken 28218), en dan met name de Memorie van Toelichting (Kamerstukken II 2001-2002, 28218, nr. 3)
- “Invoeringswet wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken”, Wet van 5 maart 2007, Staatsblad 2007 115, alsmede de parlementaire behandeling daarvan (Kamerstukken 30608)
- “Aanwijzingsbesluit Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken”, Besluit van 17 maart 2007, Staatsblad 2007 116
- “Uitvoeringsbesluit Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken”, concept-eindversie zoals aangeboden ter Notificatie Europese Commissie en gepubliceerd op de VROM-site, december 2006
- “Uitvoeringsregeling Wkpb”, concept-eindversie zoals aangeboden ter Notificatie aan de Europese Commissie en gepubliceerd op de VROM-site, maart 2007 waarvan als bijlagen onderdeel uitmaken:
 - Catalogus Wkpb
 - Berichtenspecificatie Wkpb
- “Standaard voor uitwisselingsformaat tussen applicaties”, door EGEM, 2-05-2005, EGEM, StUF 2 final v31 0505030959.pdf.
- “Relaas van bevindingen inzake de proef met de registratie van gemeentelijke publiekrechtelijke beperkingen, deel 1: Grondslagen van de beperkingenadministratie, deel 2: de Organisatie van de beperkingenadministratie, deel 3: Het uitwisselen van beperking gegevens”, door Gemeenten Leiden, Rijswijk en Rotterdam, Mei 2001.

2 Wkpb en betrokken bestuursorganen

2.1 Uitgangspunten

Compleet, juist en actueel beeld van publiekrechtelijke beperkingen

Iemand die overweegt een bepaald huis of andere onroerende zaak te kopen, wil onder andere graag weten wat de overheid wel of niet toestaat. Is het beoogde gebruik ook toegestaan? Valt de verbouwing binnen de ter plaatse geldende regels? Of is er een bijzondere soort van belasting die betaald moet worden als de koop doorgaat?

Dit soort vragen gaan over de zogenaamde publiekrechtelijke beperkingen. Deze vragen spelen naast vragen over de privaatrechtelijke toestand en de feitelijke toestand. Voor de publiekrechtelijke vragen is er niet één plaats voor de antwoorden. Het Kadaster kan een aantal vragen beantwoorden, en voor de rest is het hopen dat de verkoper hem voldoende vertelt, of een zoektocht beginnen langs verschillende overheidsinstanties.

Het doel van de “Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken” is om het voor de mogelijke koper (en anderen) veel gemakkelijker te maken om een volledig overzicht te krijgen van de publiekrechtelijke situatie van huis of andere onroerende zaak waarin hij geïnteresseerd is.

2.2 Noodzaak

Een compleet beeld van publiekrechtelijke beperking op onroerende zaken is momenteel erg lastig. Voor overheden, makelaars en notarissen is het al moeilijk om alle informatie te achterhalen, laat staan voor een individuele burger. Om dit probleem op te lossen wordt de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Wkpb) ingevoerd met een beoogde inwerkingtreding per 1 april 2007. In deze wet worden regels gesteld over het openbaar maken en houden van beperkingenbesluiten van overheidsorganisaties die de burgers beperkingen opleggen in hun handelen met betrekking tot onroerende zaken.

2.3 Verantwoordelijkheden

Publiekrechtelijke beperkingen kunnen worden opgelegd door het Rijk, de provincie, een gemeente of een waterschap. Dit zijn een groot aantal overheidslichamen: 443 gemeenten, 27 waterschappen, twaalf provincies, verschillende ministeries en daarnaast zelfstandige bestuursorganen. Daarom is een registratiestelsel gewenst waarbij de informatie op een gelijke wijze beschikbaar wordt gehouden en centraal kan worden geraadpleegd. Om de rechtszekerheid te kunnen bevorderen is bovendien van

belang, dat het registratiestelsel een zo juist, volledig en actueel mogelijk beeld geeft van het bestaan van publiekrechtelijke beperkingen. Het is daarvoor van essentieel belang dat alle bestuursorganen die publiekrechtelijke beperkingen opleggen aan dit stelsel deelnemen. De wet schetst daarom een aantal verantwoordelijkheden.

Verantwoordelijkheid gemeenten

1. Register en registratie

In de Wet worden burgemeester en wethouders opgedragen zorg te dragen voor het houden van een gemeentelijke Wkpb-administratie bestaande uit een gemeentelijk beperkingenregister en een gemeentelijke beperkingenregistratie.

In het register worden aangewezen gemeentelijke besluiten waarbij een publiekrechtelijke beperking op een onroerende zaak wordt opgelegd, gewijzigd of vervallen verklaard ingeschreven. Ook een besluit in administratief beroep genomen of een rechterlijke uitspraak, waarbij een beperkingenbesluit wordt vernietigd, ingetrokken of gewijzigd wordt in het register ingeschreven. De inschrijving moet binnen vier dagen na bekendmaking van het beperkingenbesluit plaatsvinden.

2. Informatie naar het Kadaster

Behalve dat het besluit middels het brondocument of een gewaarmerkt afschrift daarvan, wordt ingeschreven in het beperkingenregister, wordt gelijktijdig een aantal in de wet voorgeschreven gegevens over het beperkingenbesluit in een registratie opgenomen. Middels deze registratie moeten de gegevens over de publiekrechtelijke beperkingen permanent beschikbaar worden gehouden voor het Kadaster. De registraties zijn op het (kadastrale) perceel gebaseerd. Daarom moet ieder beperkingenbesluit voorzien zijn van de kadastrale aanduiding van de betreffende onroerende zaken.

3. Informatie naar de burger

Op verzoek verlenen burgemeester en wethouders iedereen kosteloos inzage in het gemeentelijke register en registratie. Tevens verlenen burgemeester en wethouders op verzoek een uittreksel of gewaarmerkt afschrift van het beperkingenbesluit, dan wel een verklaring, dat op het betreffende perceel geen publiekrechtelijke beperking van kracht is. Voor het verstrekken van een uittreksel, afschrift of verklaring kan de gemeente leges heffen.

4. Verwerken perceelmutaties

De wet geeft aan dat gemeenten het perceelmutatieoverzicht, dat het Kadaster periodiek verstrekt, binnen vier weken na ontvangst moeten verwerken en wijzigingen terugmelden aan het Kadaster. Dit perceelmutatieoverzicht bevat alle percelen binnen de gemeente, zowel percelen met een beperking als percelen zonder een beperking.

Verantwoordelijkheden overige overheden

1. Inschrijven publiekrechtelijke beperkingen bij het Kadaster

Overige overheden (niet-gemeenten) zijn verplicht om publiekrechtelijke beperkingen in te schrijven bij het Kadaster.

2. Verwerken perceelmutaties

Het Kadaster verstrekt periodiek en kosteloos een overzicht van de relevante perceelwijzigingen. Binnen vier weken moeten de bestuursorganen aan het Kadaster terugmelden op welke van de gewijzigde percelen nu de publiekrechtelijke beperkingen rusten.

Verantwoordelijkheid voor het Kadaster

1. Inschrijven niet-gemeentelijke publiekrechtelijke beperkingen

Het Kadaster zal op grond van de Wkpb de aangewezen publiekrechtelijke beperkingen van andere overheidsorganisaties inschrijven in het de openbare registers van het Kadaster.

2. Leveren totaalbeeld publiekrechtelijke beperkingen

Samen met de gemeentelijke registraties en de kadastrale registratie ontstaat een landelijk dekkende registratie die ertoe bijdraagt, dat in één oogopslag kan worden gezien of er publiekrechtelijke beperkingen op het perceel rusten, en zo ja, welke beperkingen het betreft, welk orgaan deze heeft gevestigd en waar en in welk document nadere informatie te vinden is.

3. Periodiek aanlevering perceelmutaties

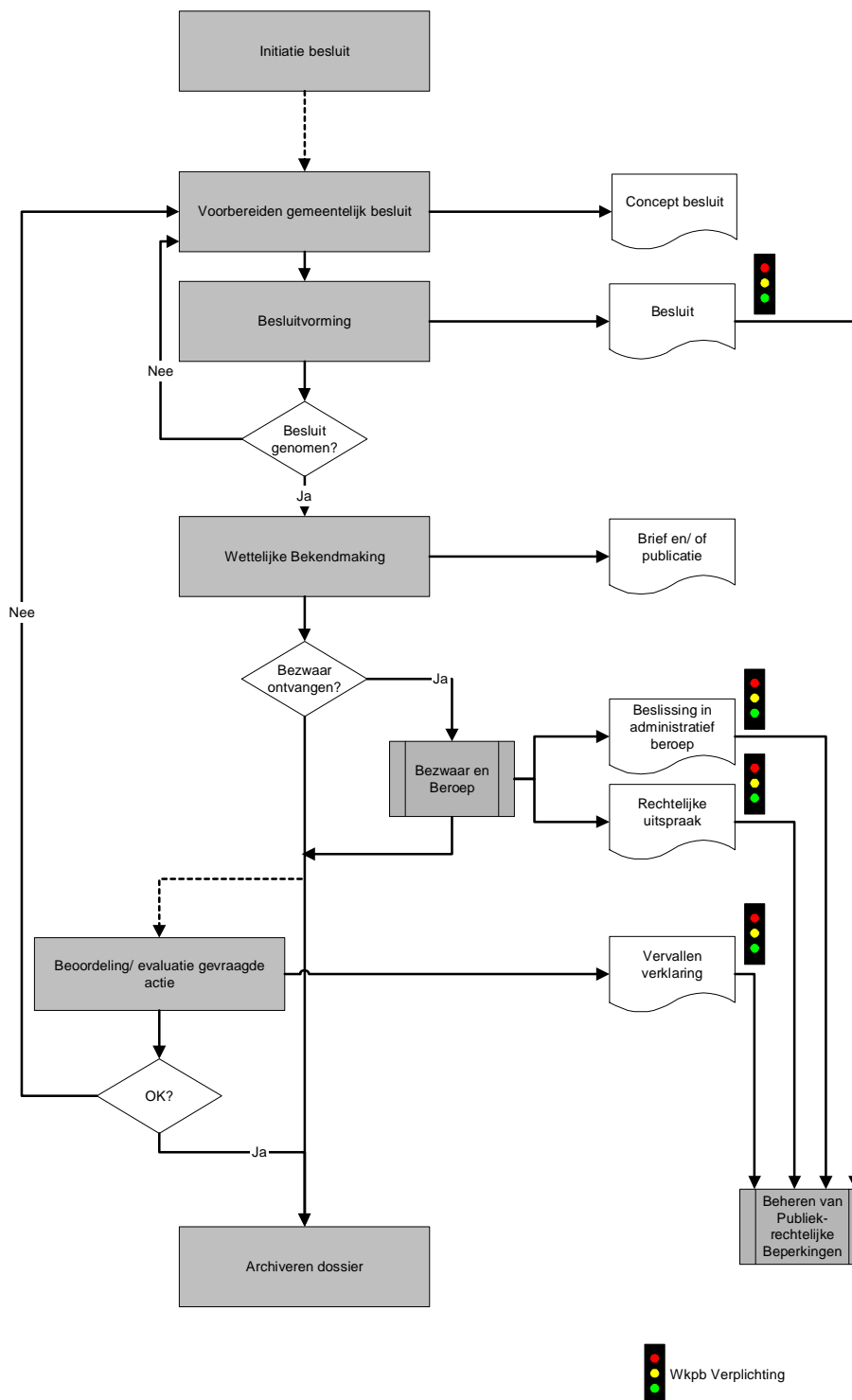
De meeste publiekrechtelijke beperkingen strekken zich niet precies tot één of meer gehele kadastrale percelen uit. Bovendien vinden (meestal vanwege privaatrechtelijke veranderingen) met enige regelmaat mutaties plaats in de kadastrale percelen. Splitsingen, samenvoegingen en 'vernummeringen' zijn zeker geen uitzondering. Het Kadaster is verantwoordelijk voor de periodieke administratieve aanlevering van perceelmutaties aan de gemeenten.

Naast deze verantwoordelijkheden die door de Wkpb worden verplicht, is het Kadaster ook nog verantwoordelijk voor de levering van een kadastrale kaart met daarop de was-woordt verdeling van de perceelmutaties. Deze is voor de gemeenten met een GIS van belang zodat GIS-vergelijking en ander analyses mogelijk zijn.

2.4 Procesmodel gemeentelijke besluitvorming

Doel van dit architectuur-document is het schetsen van verplichtingen die de Wkpb gemeenten oplegt en te komen tot een schets van het centrale uitwisselingspunt voor gemeentelijke publiekrechtelijke beperkingen, de landelijke voorziening Wkpb. Nu de verantwoordelijkheid van de diverse partijen in het stelsel helder is verwoord wordt voor de gemeente een slag dieper gemaakt door middel van het beschrijven van het gemeentelijke besluitvormingsproces.

Wkpb regelt de kenbaarheid van publiekrechtelijke beperkingen. De wet schrijft voor dat er binnen een gemeente een beperkingenadministratie (register en registratie) moet worden gevoerd. Deze administratie dient te worden verankerd in de organisatie en dient te worden ingebed in de gemeentelijke besluitvormingsprocessen. Publiekrechtelijke beperkingen kunnen ontstaan op basis van diverse wetten. Uitvoering van deze wetten wordt gedaan door de diverse vakafdelingen binnen de gemeenten. Binnen de gemeenten kunnen we een generiek besluitvormingsproces onderkennen dat eenduidig is voor de totstandkoming van alle gemeentelijke besluiten. In onderstaande figuur wordt dit proces geschetst en door middel van een aantal processtappen gevisualiseerd met behulp van rechthoeken. De volgorde van de processtappen wordt gevisualiseerd door middel van pijlen tussen deze rechthoeken:

Figuur 1: Procesmodel gemeentelijke besluitvorming

Dit besluitvormingsproces is niet nieuw, in het kader van de Wkpb is alleen het proces “Beheren van Publiekrechtelijke Beperkingen op onroerende zaken” toegevoegd. Dit proces wordt uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de beperkingenadministratie. In dit processchema is doormiddel van een “stoplicht” weergegeven wanneer er een verplichting vanuit de Wkpb is.

Gemeentelijke besluitvorming start in zijn algemeenheid met de processtap “voorbereiden gemeentelijk besluit” uitgevoerd door een vakafdeling, afhankelijk van de wet kan deze stap nog voorafgegaan worden door een processtap “initiatie van besluit”, de verwerking van een interne of externe trigger zoals een

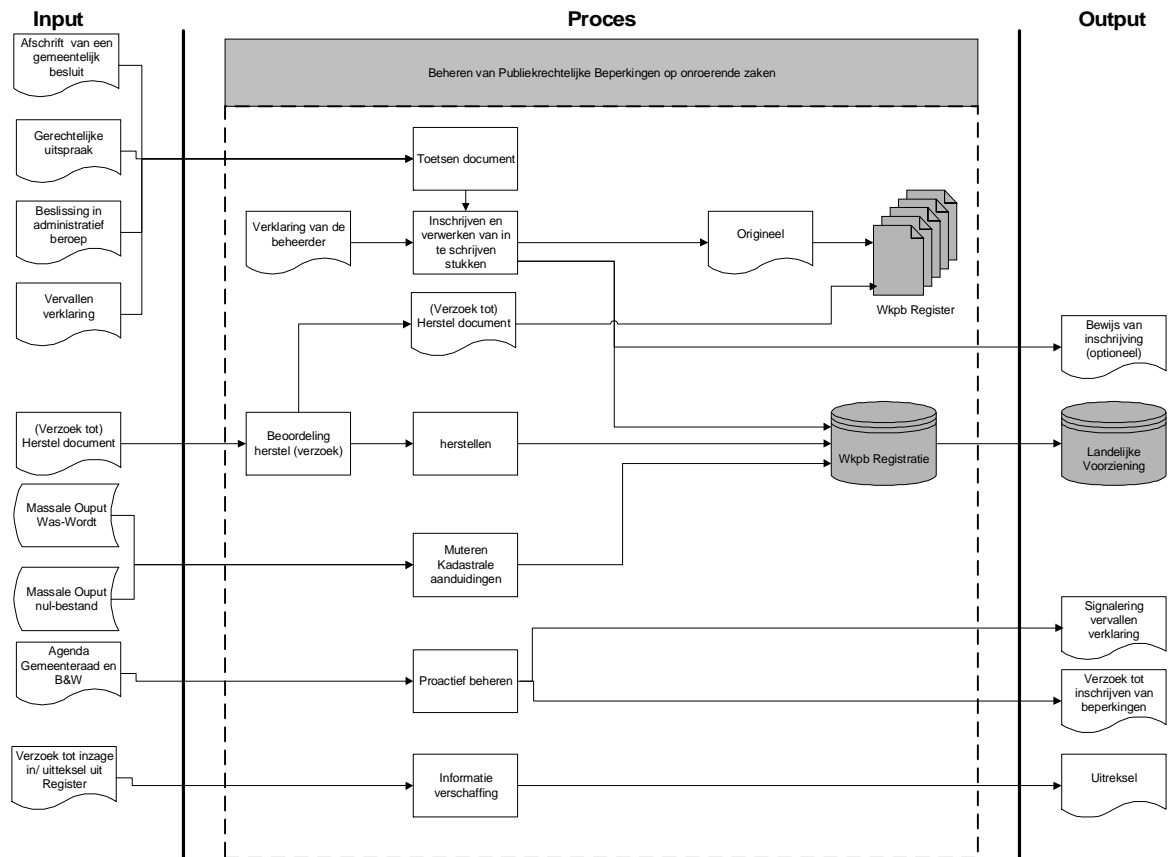
melding van overlast. Na voorbereiding volgt een processtap “Besluitvorming”, deze processtap kan afhankelijk van de wettelijke basis uitgevoerd worden door een vakafdeling zelf, B&W of door de Gemeenteraad. Besluitvorming tot publiekrechtelijke beperkingen leidt echter altijd op grond van de Wkpb tot de uitvoering van het proces “Beheren van Publiekrechtelijke Beperkingen op onroerende zaken”. Besluitvorming kan zowel betrekking hebben op het opleggen van een publiekrechtelijke beperking als op de vervallenverklaring van een publiekrechtelijke beperking.

Een volgende processtap is de “Wettelijke bekendmaking” doormiddel van bijvoorbeeld publicatie van het besluit of het aanschrijven van de betrokkenen. Na bekendmaking is er de mogelijkheid van bezwaar en eventueel een beroep bij de Rechtbank. In dit model is het bezwaar en beroepsproces weergegeven als een apart proces dat als uitkomst een Wkpb-verplichting tot gevolg kan hebben. Zowel de beslissing in administratief beroep als een uitspraak van de rechtbank dienen ingeschreven te worden in het beperkingenregister.

Indien een besluit een actie vraagt van de eigenaar van het kadastrale object zal er na bekendmaking ook nog een processtap “Beoordeling/ evaluatie gevraagde actie” plaatsvinden. Als afronding van het gehele besluitvormingsproces zal het dossier gearhiveerd worden.

Beheren van Publiekrechtelijke Beperkingen op onroerende zaken

Wanneer we het proces van beheren van publiekrechtelijke beperkingen nader bekijken en inzoomen op dit proces zien we de afbeelding zoals hieronder is weergegeven. Zoals gezegd wordt dit proces uitgevoerd doormiddel van een “Beperkingenadministratie”. Deze valt uiteen in twee belangrijke componenten: Het Wkpb-register en de Wkpb-registratie. Onderstaand model geeft een overzicht van de input (documenten en data) die dit proces binnenkomt, de activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van het beheren van de registratie en het register, en de output die wordt gegenereerd door deze processtap.

Figuur 2: Gedetailleerde beschrijving proces "Beheren van Publiekrechtelijke Beperkingen".

3 Informatie architectuur

3.1 Uitgangspunten

De wet behandelt in artikel 4 tot en met 13 de informatiehuishouding rond gemeentelijke publiekrechtelijke beperkingen. Als uitleg hierop wordt in de memorie van toelichting (pag. 9/10) een aantal uitgangspunten behandeld ten aanzien van de informatie die moet worden uitgewisseld:

“In het kort komen deze uitgangspunten op het volgende neer:

- *De waarneming en registratie van elementaire gegevens geschieden zo dicht mogelijk bij de bron.*
- *Het behandelen van aanvragen en het feitelijk verstrekken van informatie geschieden eenvoudig en doorzichtig, op geografisch korte afstand van hen die het aangaat.*
- *Het onderling relateren en het gebruik van informatie over objecten vindt plaats op een zo laag mogelijk niveau, waarbij het relateren met het oog op bescherming van de privacy moet worden beperkt tot specifieke operationele taken die formeel zijn toegewezen en van tevoren geregeld.*
- *Duplicatie van verzamelingen, opslag en verwerking moet om redenen van doelmatigheid, kwaliteit, onderlinge afstemming en dergelijke zoveel mogelijk worden vermeden.*
- *Informatie, die op een ander of hoger niveau nodig is, wordt met het oog op consistentie waar mogelijk geëxtraheerd en geaggregeerd uit informatie die op een lager niveau aanwezig is.*

Daaraan kunnen nog een aantal uitgangspunten worden toegevoegd die impliciet in de wet staan beschreven maar die we hier nog expliciet willen noemen als uitgangspunt met betrekking tot de informatie:

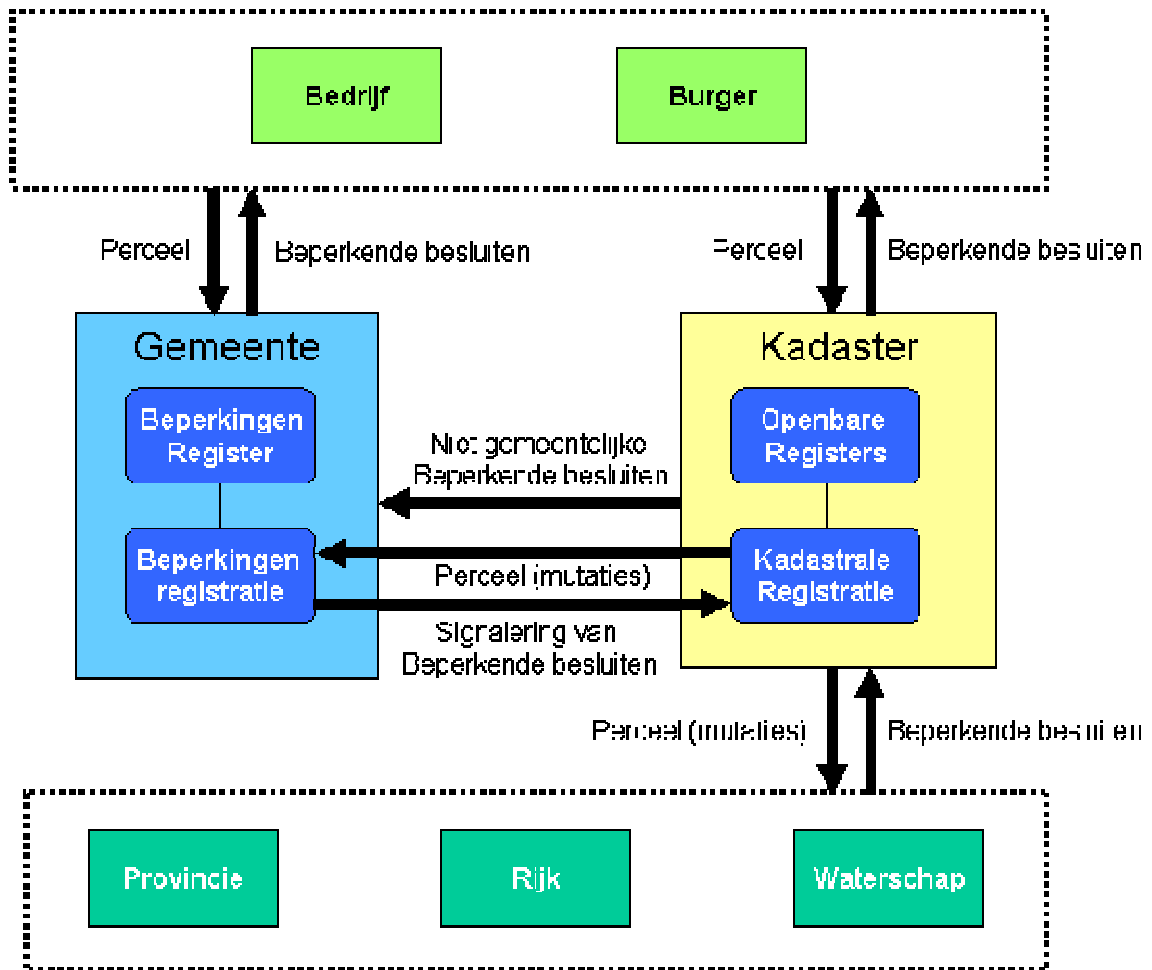
- Gemeenten hebben een compleet beeld nodig van alle publiekrechtelijke beperkingen op een perceel.
- Alleen gemeenten kunnen bepalen of een beperking nog feitelijk rust op een perceel dat is samengevoegd of gesplitst.
- De wet onderkent thans slechts één afnemersorganisatie voor informatie over gemeentelijke publiekrechtelijke beperkingen: het Kadaster.

3.2 Het informatiemodel

Gebaseerd op deze uitgangspunten wordt gekomen tot een uitbreiding van het informatiemodel dat in de Memorie van Toelichting van de wet wordt geschetst (Bijlage 2 MVT). In Figuur 3 Informatiemodel Wkpb. wordt dit uitgebreide informatiemodel getoond. Op twee plaatsen kunnen bedrijven en burgers informatie verkrijgen met betrekking tot publiekrechtelijke beperkingen: het Kadaster en een Gemeentelijke Kadastrale balie. Hoe het Kadaster informatie verstrekt aan burgers en bedrijven staat beschreven in de Kadasterwet. De Wkpb schrijft voor hoe gemeenten de informatievoorziening naar de burger moet regelen.

Er is in de wet gekozen (artikel 3) voor een duale oplossing (zowel gemeente als Kadaster) voor het vastleggen van publiekrechtelijke beperkingen. Beide voeren daarom een gelijkwaardig register, voor brondocumenten en registratie voor het ontsluiten van het register.

Figuur 3 Informatiemodel Wkpb

De kadastrale balie

Artikel 9 van de Wkpb beschrijft de informatieplicht van B&W. De Wkpb schrijft voor dat gemeenten eenzelfde systematiek als het Kadaster van register en registratie hanteert voor het verschaffen van informatie. De memorie van toelichting van de Wkpb zegt (pag. 11):

“Zo fungeren veel gemeenten als kadastrale balie in de zin van artikel 105, tweede lid, van de Kadasterwet. Teneinde de informatievoorziening op dit punt te stroomlijnen, is gekozen voor een registratiestelsel waarbij gemeenten hun eigen beperkingenregister en beperkingenregistratie voeren.”

“Er is voor gekozen zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande wetgeving rond registraties. Overeenkomstig de bestaande kadasterwetgeving en -terminologie worden daarom in dit wetsvoorstel de begrippen register en registratie naast elkaar gebruikt.”

De wetgever legt ook uit wat hij verstaat onder het voeren van een register en registratie:

Het Beperkingenregister

Als uitleg van artikel 5 van de Wkpb wordt op pagina 9 van de MvT gesteld: *“Met register wordt bedoeld de geordende verzameling van brondocumenten (brieven, stukken, nota’s, kaartmateriaal etcetera), die, ..., zijn ingeschreven en waarop eenieder zich kan beroepen en naar kan verwijzen en die voor eenieder*

opvraagbaar en in te zien zijn (bijvoorbeeld een bestemmingsplan – plankaart met voorschriften – bij een gemeente, of een aanwijzing tot monument bij de Rijksdienst voor de monumentenzorg).”

De Beperkingenregistratie

Als uitleg van artikel 5 van de Kaderwet wordt op pagina 9 van de MvT gesteld: *“Onder registratie wordt verstaan de extra voorziening (informatiesysteem) die het makkelijker maakt na te gaan welke beperkingenbesluiten (documenten) er in het register zijn ingeschreven. Een dergelijke registratie is de bijbehorende lijst of het computerbestand waarin gegevens over de beperkingenbesluiten (documenten) zijn opgenomen, zoals soort van beperkingenbesluit, datum, adres, locatiegegevens en dergelijke. In de regel zal degene die kennis wil nemen van een beperkingenbesluit of een overzicht wil krijgen van de beperkingenbesluiten die ten aanzien van een onroerende zaak zijn vastgesteld (derhalve: welke beperkingen en lasten er van overheidswege opgelegd zijn) beginnen met het raadplegen van een registratie. De registratie ontsluit derhalve het register.”*

Uit een beperkt aantal rechtshandelingen ontstaan publiekrechtelijke beperkingen welke moeten worden ingeschreven in een register en zullen dus zichtbaar zijn in de registratie. De Wkpb schrijft in Artikel 3 lid 1: *“In het gemeentelijke beperkingenregister worden ingeschreven een op grond van artikel 2 aangewezen **beperkingenbesluit van een bestuursorgaan** van de desbetreffende gemeente, alsmede een daarop betrekking hebbende **beslissing in administratief beroep** of **rechterlijke uitspraak**, indien daarbij het beperkingenbesluit wordt vernietigd, ingetrokken of gewijzigd.”*

Doormiddel van (artikel 3 lid 3):

*“Ingeschreven wordt **het origineel** dan wel een **gewaarmerkt afschrift**...”*

Daarnaast is het noodzakelijk om conform Wkpb artikel 7 lid 4: *“...een verklaring met betrekking tot dat vervallen wordt ingeschreven in dat register.”* een vervallen verklaring van een publiekrechtelijke beperking in te schrijven.

Aanlevering van informatie

Een compleet beeld van op een onroerende zaak rustende publiekrechtelijke beperkingen is noodzakelijk voor de burger. Dit kan via het Kadaster verkregen worden of via de kadastrale balie bij de gemeenten. Het Kadaster heeft daarom inzicht nodig in de gemeentelijke publiekrechtelijk beperkingen om dit beeld te geven. Teneinde goed te kunnen functioneren heeft de gemeente informatie nodig m.b.t. niet gemeentelijke publiekrechtelijk beperkingen op de percelen, die binnen de gemeentelijke grenzen liggen. Deze informatie is afkomstig van het Kadaster.

De wet zegt hierover in de memorie van toelichting:

- *“Teneinde ervoor zorg te dragen dat het voorgestelde registratiestelsel een compleet beeld biedt van de op een onroerende zaak rustende publiekrechtelijke beperkingen staan de gemeentelijke beperkingenregistraties en de kadastrale registratie «online» in verbinding met elkaar. Op deze wijze wordt bereikt dat bij het Kadaster de beperkingenregistratie van een gemeente kan worden geraadpleegd.”(Pag 10)*
- *“Voorts kan bij gemeenten die beschikken over een permanente aansluiting op de kadastrale registratie, via deze aansluiting tevens inzicht worden verkregen in de bij het Kadaster geregistreerde niet gemeentelijke beperkingen.”(Pag 10)*

3.3 Keuzes

Vermelding van Kadastrale aanduidingen

Bij publiekrechtelijke beperkingen worden door de gemeenten altijd kadastrale aanduidingen vastgelegd. De memorie van toelichting beschrijft dit als:

“Daarbij wordt het desbetreffende document voorzien van de kadastrale aanduidingen van de onroerende zaak of zaken waarop de publiekrechtelijke beperking betrekking heeft. Het koppelen van de kadastrale aanduidingen aan een beperkingenbesluit of andere genoemde schriftelijke rechtshandeling maakt het enerzijds mogelijk direct uit het in het register opgenomen afschrift af te leiden op welke onroerende zaak of zaken een publiekrechtelijke betrekking heeft. Anderzijds maakt de koppeling aan de kadastrale aanduidingen het mogelijk om in de registratie per perceel te bezien welke in het register ingeschreven beperkingenbesluiten of andere genoemde schriftelijke rechtshandelingen daarop betrekking hebben.”
(pag 11)

Signalering versus Registratie

De Wkpb voorziet in een signaleringssysteem in tegenstelling tot een compleet registratiesysteem. Belangrijke informatie is het feit dat er een specifieke beperking op een kadastraal perceel rust. De memorie van toelichting

“In de registratie worden aan de kadastrale aanduiding signaalgegevens gekoppeld. Deze signaalgegevens betreffen de meest essentiële gegevens aangaande het bestaan van een publiekrechtelijke beperking. ...,

In de registratie kan derhalve op een eenvoudige en snelle wijze worden vastgesteld of er een publiekrechtelijke beperking op een onroerende zaak rust. In het register kan vervolgens het daaraan ten grondslag liggende beperkingenbesluit of de andere genoemde schriftelijke rechtshandeling worden gevonden.” (pag. 11)

Benodigde gegevens in de registratie

Artikel 6 van de kaderwet Wkpb stelt in lid 1:

“In de gemeentelijke beperkingenregistratie worden ten minste de volgende gegevens opgenomen:

- a. een korte aanduiding van de aard en inhoud ...,*
- b. het tijdstip van inwerkingtreding ... of van het van kracht worden van, ... , dan wel het tijdstip van inschrijving van een vervallenverklaring ...,*
- c. het nummer waaronder, ..., in het gemeentelijke beperkingenregister is ingeschreven,*
- d. de kadastrale aanduiding van de onroerende zaak ,...,”*

Alle percelen in de Landelijke Voorziening

De gemeentelijke Wkpb-administraties en de Landelijke Voorziening Wkpb worden gezien als één (gemeentelijk) informatiedomein. Binnen dit domein mogen geen verschillen ontstaan. LV bevat dan ook een kopie van (een deel van) de gemeentelijke Wkpb-administratie. Informatieverstrekking vanuit de Gemeentelijke kadastrale balie en informatie verstrekking via het landelijke Kadaster-online mag niet van elkaar verschillen. Daarbij geldt de eis dat informatieverstrekking in het kader van de Wkpb klopt, zodra er informatie gegeven wordt is deze 100% juist, indien dit niet gegarandeerd kan worden wordt verwezen naar de registrerende bron (de gemeente).

Om aan deze uitgangspunten tegemoet te komen is het noodzakelijk dat zowel binnen de Gemeentelijke registraties als binnen de Landelijke Voorziening een complete percelenlijst beschikbaar is. Als de percelenlijst niet compleet beschikbaar is, kunnen foutsituaties optreden waardoor gemeenten aansprakelijk kunnen worden gesteld. De doorlevering van was/wordt mutaties door gemeenten aan de LV Wkpb kan als een geautomatiseerd proces plaatsvinden. Het maakt hierbij niet uit of het om alle of een deel van de percelen gaat. Indien alleen mutaties van de belaste percelen aan de LV Wkpb moeten

worden doorgeleverd zal dit extra werk kosten doordat de was/wordt ook nog gefilterd moeten worden. Doorlevering van de was/wordt mutaties gaat overigens niet om het doorleveren van de complete perceelsinformatie maar slechts om de (gemuteerde) kadastrale aanduidingen (plus uiteraard de beperkingen). Verwerken was/wordt is overigens geen nieuwe eis aan gemeenten, sterker nog het is voor gemeenten een ingesleten proces. De MO was/wordt en kadastrale kaart worden in bijvoorbeeld gemeentelijke kadastrale systemen, WOZ-administratie, basisregistratie vastgoed reeds verwerkt. Een laatste argument voor de melding van de complete percelen lijst is kijkend naar de toekomst, de invoering van de tweede tranche (ruimtelijke plannen) van beperkingen. Hierdoor zullen sowieso praktisch alle gemeentelijke percelen belast zijn met een beperking.

Bij start van de landelijke voorziening zal het noodzakelijk zijn dat alle percelen binnen een gemeente worden aangeleverd naast alle publiekrechtelijke beperkingen die reeds vigerend zijn. Daarna zullen alleen de mutaties worden doorgezonden.

In bijlage 2 wordt een uitgebreide toelichting gegeven op bovenstaande keuze.

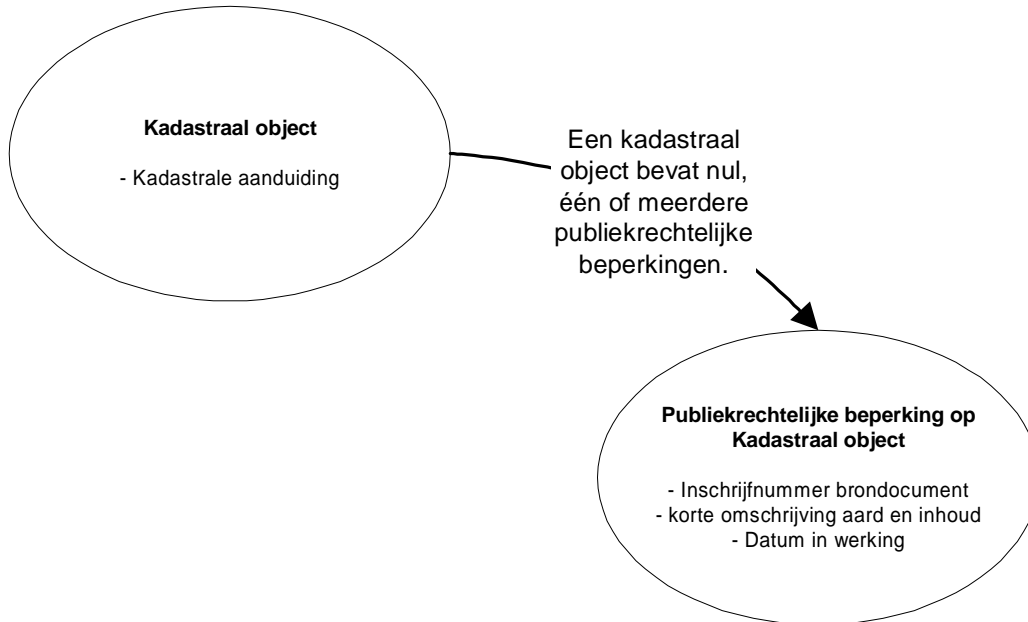
Overerving van beperkingen bij perceelsmutaties

Gekozen is voor het automatisch overerven in de Landelijke Voorziening van beperkingen op nieuwe ontstane (deel-)percelen ten gevolge van splitsingen, samenvoegingen en hernummeringen van percelen. Dit leidt vervolgens tot het automatisch "besmetten" van de nieuw onstane percelen, ongeacht of er uiteindelijk (naar verwachting van de gemeente) feitelijk sprake zal zijn van een beperking. De reden hiervoor is enerzijds uniformiteit met de werkwijze die het Kadaster hanteert voor niet-gemeenten. Daarnaast is pas met zekerheid vast te stellen of een perceel al dan niet ten onrechte besmet is nadat inmeting heeft plaatsgevonden door het Kadaster. Dit volgt dus de "juridische werkelijkheid" zoals die bij het Kadaster bekend is.

3.4 Het gegevensmodel

Op basis van de wet en het informatiemodel en de gemaakte keuzes wordt gekomen tot een semantisch gegevensmodel:

Figuur 4: Gegevensmodel Wkpb

In de gegevenscatalogus Wkpb is een gedetailleerde uitwerking van dit semantische gegevensmodel te vinden.

4 Applicatie architectuur

4.1 Uitgangspunten

Informatiesysteem voor ontsluiting van het beperkingen register

Het gewenste informatiesysteem wordt voor een groot deel al vormgegeven in de kaderwet Wkpb en de toelichting op deze wet. Zoals al gezegd dient de gemeente een administratie (register en registratie) te voeren ten aanzien van de publiekrechtelijke beperkingen die vigerend zijn op haar grondgebied. De memorie van toelichting schrijft in paragraaf 2.1 wat de wet verstaat onder een registratie verstaat:

“Onder registratie wordt verstaan de extra voorziening (informatiesysteem) die het makkelijker maakt na te gaan welke beperkingenbesluiten (documenten) er in het register zijn ingeschreven. Een dergelijke registratie is de bijbehorende lijst of het computerbestand waarin gegevens over de beperkingenbesluiten (documenten) zijn opgenomen, zoals soort van beperkingenbesluit, datum, adres, locatiegegevens en dergelijke.”(pag 9)

“Het wetsvoorstel gaat uit van een algemene registratiemethodiek voor publiekrechtelijke bestuursorganen, waarbij beperkingenbesluiten in een gemeentelijk beperkingenregister of de openbare registers worden ingeschreven en gegevens aangaande de onroerende zaak of zaken in een geautomatiseerde registratie actueel gehouden worden. Dit principe ligt eveneens ten grondslag aan bijvoorbeeld de burgerlijke stand en de Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA), het handelsregister, het Bedrijfsinformatiesysteem (BIS) en de openbare registers en de kadastrale registratie.” (pag. 11)

Daarnaast zegt deze memorie van toelichting dat:

“Teneinde ervoor zorg te dragen dat het voorgestelde registratiestelsel een compleet beeld biedt van de op een onroerende zaak rustende publiekrechtelijke beperkingen staan de gemeentelijke beperkingenregistraties en de kadastrale registratie «online» in verbinding met elkaar.” (pag 10)

Landelijke Voorziening

Een centraal informatiesysteem voor de signaalgegevens met betrekking tot de gemeentelijke publiekrechtelijke beperkingen die op kadastrale objecten rusten is wenselijk om 443 individuele koppelingen tussen het Kadaster de Nederlandse gemeenten te voorkomen. Deze voorziening registreert niet de beperkingenbesluiten zelf, maar signaleert dat er een beperking rust op een perceel. Voor gedetailleerde informatie kan, in het register van de gemeente, over het betreffende perceel, inzage gevraagd worden in de beperkende besluiten.

Gemeentelijk Wkpb registratie

Samenwerking van gemeenten vraagt om een gemeenschappelijke registratiegrondslag. Daarnaast moeten gemeenten bij de inrichting van hun systemen voor de Wkpb registraties niet afhankelijk zijn van elkaar en van de inrichting van de informatiesystemen van het Kadaster. Wkpb registratie is een individuele verantwoordelijkheid van gemeenten.

Synchroniciteit tussen Wkpb registratie en Landelijke Voorziening

Het is de verantwoordelijkheid van Gemeenten om zorg te dragen voor de synchroniciteit tussen de Wkpb registratie en de Landelijke Voorziening. Ten einde synchroniciteit tussen gemeentelijke Wkpb registraties en de LV te handhaven dienen er preventieve, detectieve en correctieve maatregelen getroffen te worden (zowel organisatorisch als technisch) om dit te bewaken en zondig te corrigeren. De Landelijke Voorziening biedt een aantal voorzieningen om als gemeente te kunnen controleren of de eigen registratie overeenkomt met de Landelijke Voorziening. Daarnaast draagt een sterke toegangsbeveiliging (authenticatie en autorisatie op basis van PKI-overheid) hieraan bij.

Relatie met ander ontwikkelingen

Hoewel de Wkpb-registratie zelf als zodanig niet een basisregistratie is, lijkt de functionaliteit wel sterk op de basisregistraties. Om deze reden is bij de applicatie-architectuur Wkpb aansluiting gezocht bij de ontwerpcriteria van het Stelsel Basisregistraties en is het stelsel Wkpb langs dezelfde lijnen en redeneringen opgebouwd als andere basisregistraties, in het bijzonder met de Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG).

Historie

De Wkpb schrijft voor in artikel 7, vierde lid dat de gemeente verantwoordelijk is voor historie in register en registratie. Daarnaast is er het uitgangspunt dat de landelijke voorziening Wkpb alleen vigerende beperking laat zien. De uitwisseling tussen de Wkpb registratie van een gemeente en de Landelijke Voorziening zal daarom beperkt blijven tot de vigerende beperkingen. De Landelijke Voorziening blijft daardoor 1 op 1 met de gemeentelijke registratie ten aanzien van de vigerende beperkingen, de Landelijke Voorziening zal geen historie van beperkingen bijhouden. De landelijke voorziening voorziet in het bijhouden van mutatietabellen zodat de door gemeente bijgehouden mutaties altijd teruggevonden kunnen worden. Vragen per peildatum ten aanzien van beperkingen kunnen niet plaatsvinden bij de Landelijke Voorziening, deze dienen altijd direct aan de gemeente te worden gesteld. Hiervoor moet de gemeente dus aanvullende gegevens (bovenop de verplichte catalogus) registreren in de eigen Wkpb registratie.

In bijlage1 is beschreven hoe historie ontstaat binnen de Wkpb registratie.

4.2 Benodigde componenten

Om de in hoofdstuk 3 geschetste informatie-architectuur te ondersteunen worden in dit hoofdstuk de benodigde applicatiecomponenten toegelicht. Deze componenten ondersteunen de registratie en informatieverstrekking over publiekrechtelijke beperkingen.

Landelijke Voorziening Wkpb

Om de gemeentelijke publiekrechtelijke beperkingen te ontsluiten is er gekozen voor een centrale Landelijke Voorziening waarin alle gemeentelijke publiekrechtelijke beperkingen worden verzameld. Het benodigde informatiesysteem moet in staat zijn om door gemeenten geregistreerde of gewijzigde publiekrechtelijk beperkingen direct ter beschikking te stellen voor raadpleging door het Kadaster.

Gemeentelijke Wkpb registratie

De registratie methodiek voor publiekrechtelijke beperkingen en de daarvoor gebruikte informatiesystemen verschilt tussen gemeenten onderling. Het benodigde centrale informatiesysteem (Landelijke Voorziening)

moet echter op een zelfde wijze en frequentie worden “aangesproken”. Dit kan alleen als de gemeenten eenzelfde procedure voor bijhouding van de Wkpb registratie hanteren. De minimale functionaliteit, die een gemeentelijke Wkpb-registratie dient te bezitten is:

1. Bijhouden van gemeentelijke beperkingen
2. Verwerken van de Massale Output van het Kadaster, eventueel met daarbij het inlezen van de bij het Kadaster geregistreerde niet-gemeentelijke beperkingen.
3. Verwerken van perceelsmutaties
4. Ondersteuning voor overige procedures, die zijn vastgesteld voor het correct bijhouden van een gemeentelijke Wkpb-registratie.

Naast de minimaal benodigde gegevens voor de Landelijke Voorziening is de Gemeente vrij om extra gegevens te registreren voor intern gebruik. Bijvoorbeeld de aanbieder van het stuk, de omvang, historiegegevens etc. Het synchroon houden van de Gemeentelijke Wkpb registratie met de Landelijke Voorziening Wkpb is de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Hiervoor zijn in de Landelijke Voorziening instrumenten beschikbaar gesteld om dit synchroon houden te faciliteren. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om deze daadwerkelijk toe te passen.

Kadaster-On-line

Doel van de Wkpb is het kenbaar maken aan de burger dat er publiekrechtelijke beperkingen op een onroerende zaak zijn gevestigd. Via Kadaster-on-line kan iedere burger zelf dit inzicht verkrijgen via internet. Daarnaast hebben ook gemeenten de behoeften om inzage in publiekrechtelijke beperkingen van andere overheden te verkrijgen zodat ook zij intern een compleet beeld hebben van de beperkingen op een onroerende zaak. Momenteel is dit mogelijk via een dataverbinding van Kadaster-On-Line.

4.3 Gemaakte keuzes

Bij het opstellen van de eisen, waaraan het Wkpb stelsel dient te voldoen, is gekozen voor een zo eenvoudig mogelijke opzet. Het Wkpb stelsel is nieuw en het valt daarom te verwachten, dat er op grond van opgedane ervaring nieuwe inzichten zullen ontstaan m.b.t. de beste wijze waarop de bijhouding ingericht dient te zijn. De hier geschetste architectuur voldoet aan alle eisen, die in de wet zijn gesteld en laat ruimte om nieuwe inzichten gestalte te geven.

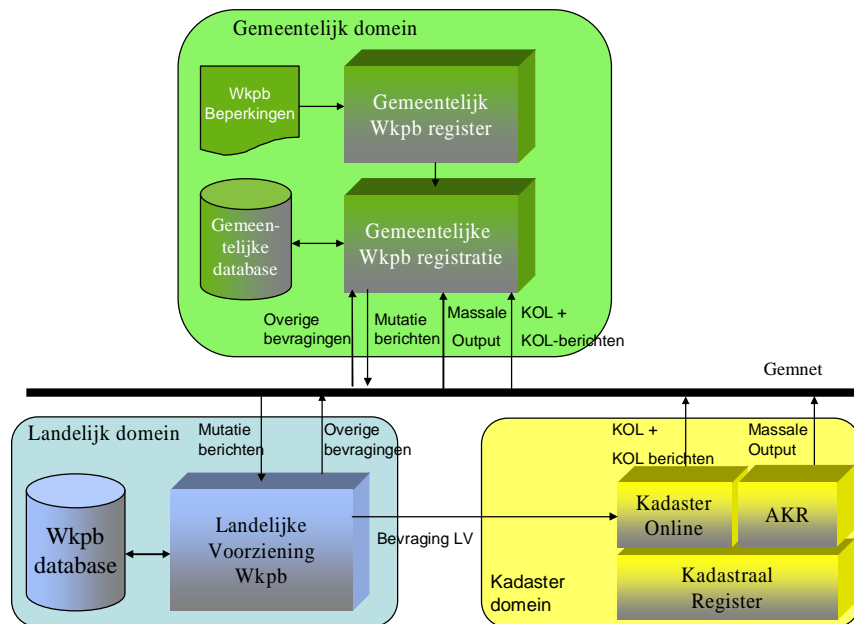
Applicatie architectuur

Zoals in figuur 5 is aangegeven valt de stelselvoorziening Wkpb uiteen in een gemeentelijk domein, een Landelijk domein en een Kadaster-domein. Het gemeentelijke domein is opgebouwd uit de Gemeentelijke Wkpb registratie, waarin de gebruikersinterface en de vastlegging is ondergebracht met de gemeentelijke bijhoudingsorganisatie. Deze Gemeentelijke Wkpb registratie levert Wkpb-mutaties aan de Landelijke Voorziening, in het landelijk domein, middels een open en gestandaardiseerd koppelvlak. De Gemeentelijke Wkpb-registratie dient tevens zorg te dragen voor het verwerken van perceelsmutaties. Deze perceelsmutaties worden aan de Gemeentelijke Wkpb-registratie beschikbaar gesteld via de Massale Output vanuit het Kadaster.

De Landelijke Voorziening voorziet in de registratie van alle door gemeenten geregistreerde beperkingen en perceelsinformatie en het beschikbaar stellen van deze informatie aan afnemers. Om deze functionaliteit gestalte te geven beschikt de Landelijke Voorziening over twee logisch verschillende koppelvlakken. Het koppelvlak met gemeenten ondersteunt het registreren van gemeentelijke bijhoudingen en mutaties op beperkingen en percelen. Het koppelvlak met afnemers ondersteunt het bevragen van de

Landelijke Voorziening naar verschillende gezichtspunten. Primair in deze bevragsmogelijkheden staat de informatievoorziening aan het Kadaster voor het leveren van informatie over gemeentelijke beperkingen t.b.v. Kadaster-On-Line. Andere bevragsmogelijkheden kunnen echter eenvoudig worden ingepast, indien de behoefte daaraan ontstaat.

Figuur 5: Applicatie architectuur van de landelijke voorziening Wkpb

Deze applicatie-architectuur beschrijft de **direct** relevante onderdelen voor de realisatie van een Landelijke Voorziening. Daarin zijn naast de Landelijke Voorziening de volgende onderdelen te onderkennen:

- Het beperkingenregister in het gemeentelijk domein. Vanuit dit beperkingenregister wordt de Gemeentelijke Wkpb registratie bijgehouden. De Landelijke Voorziening wordt vanuit de Gemeentelijke Wkpb registratie gevoed met mutaties.
- De kadastrale registratie (AKR) bij het Kadaster. Vanuit de AKR wordt de Massale Output t.b.v. afnemers gerealiseerd. Deze Massale Output dient door de Gemeentelijke Wkpb-registratie te worden verwerkt teneinde de daarin opgenomen perceelsmutaties te verwerken en aan de Landelijke Voorziening Wkpb door te geven.
- Het kadastrale register van het Kadaster, die als bron dient voor zowel het hierboven genoemde AKR als het kadastrale raadpleegsysteem Kadaster-On-line.
- Kadaster-On-Line bij het Kadaster. Deze voorziening is voor iedereen toegankelijk en wordt ook door gemeenten gebruikt voor het raadplegen van Wkpb-beperkingen binnen een context van alle op een perceel rustende beperkingen (KOL-berichten). Teneinde Gemeentelijke Wkpb-beperkingen in de raadplegingen van het Kadaster-On-Line systeem te kunnen opnemen wordt de Landelijke Voorziening Wkpb ondervraagd (Wkpb bevraging).

In de architectuur is gekozen voor een oplossing, waarin de gegevens lokaal in de Gemeentelijke Wkpb registratie worden opgeslagen. Dit heeft het voordeel, dat de gemeentelijke bijhouding in principe onafhankelijk van de Landelijke Voorziening kan functioneren. Indien de Landelijke Voorziening tijdelijk niet

beschikbaar zou zijn, kan de gemeentelijke bijhouding en –informatievoorziening blijven functioneren. Dit betekent, dat de Gemeentelijke Wkpb registratie voorzieningen dient te bevatten om de Landelijke Voorziening bij te werken, zodra deze weer operationeel is.

De Massale Output (was/wordt-informatie) met perceelmutaties van het Kadaster wordt decentraal door de gemeente verwerkt. Het is een functionaliteit die ondersteund moet worden door de decentrale Gemeentelijke Wkpb-registratie. Mutaties van publiekrechtelijke beperkingen als gevolg van deze was/wordt-informatie worden als normale mutaties binnen de gemeenten verwerkt. Gemeenten zullen deze perceelmutaties bijvoorbeeld kunnen verwerken met behulp van GIS applicaties. Deze zullen gekoppeld (logisch en/of fysiek) moeten worden met de Wkpb registratie. Op basis van de administratieve Was-Wordt mutatielijst en de Was-Wordt kadastrale kaart zullen de GIS applicaties en samenwerking met de Wkpb registratie, in staat moeten zijn om veranderingen in publiekrechtelijke beperkingen op percelen door te geven aan de Landelijke Voorziening Wkpb. Dit geheel is de eigen verantwoordelijkheid van de gemeenten.

Synchroniteit tussen Gemeente, Landelijke Voorziening en Kadaster

Door de grote autonomie tussen de verschillende domeinen in deze architectuur is er bijna per definitie een synchroniteit vraagstuk. In de praktijk is de gemeentelijke beperkingenregistratie gebaseerd op per definitie verouderde kadastrale gegevens. De wettelijke termijn van 4 weken van verwerken van de Massale Output en de (vooralsnog) maandelijkse aanlevering van de Massale Output maken dat er maximaal 8 weken verschil kan zijn tussen de kadastrale situatie bij het Kadaster en die bij de LV. Door het tijdsverschil tussen een administratieve splitsing en de feitelijke inmeting door de Landmeter is er daarnaast ook altijd een verschil tussen de (administratieve) kadastrale situatie bij het Kadaster en de werkelijke situatie, echter de kadastrale registratie bij het Kadaster is wel de enige juiste administratieve vastlegging van de werkelijkheid. Deze administratieve werkelijkheid wordt door middel van de Massale Output kenbaar gemaakt aan de gemeenten. Na elke verwerking van Massale Output zal de gemeenten deze nieuwe situatie aan de Landelijke Voorziening kenbaar moet maken.

Om dit probleem van synchroniciteit te verkleinen is afgesproken dat het Kadaster de LV altijd bevraagt met de voor haar actuele situatie en de historische filiatie tot één niveau diep. Dit reduceert de problematiek tot 0,1% van de informatievragen aan het kadaster (namelijk als een perceel binnen de 8 weken twee of meerdere malen vernummerd). Voor dit percentage kan geen correcte informatie worden gegeven en zal het Kadaster naar de gemeente verwijzen. Deze kan mogelijk vanuit andere interne processen extra informatie verschaffen. Kijkend naar de toekomst en de komst van de Massale Informatie Verstrekking (MIV) verkleint de problematiek nog meer. De termijn van 8 weken wordt aanzienlijk korter en daarmee wordt het percentage van 0,1% ook kleiner.

In bijlage 2 wordt een uitgebreide toelichting gegeven op bovenstaande keuzes.

4.4 De gerealiseerde oplossing

De Landelijke Voorziening Wkpb

De Landelijke Voorziening is een applicatie voor het centraal ontsluiten van alle gemeentelijke publiekrechtelijke beperkingen. Het verzorgt één landelijk centraal punt waar bevraagd kan worden of er publiekrechtelijke beperkingen rusten op een perceel. De Gemeentelijke Wkpb registratie is verantwoordelijk voor het uitwisselen van informatie met de Landelijke voorziening. Elke mutatie in de Gemeentelijke Wkpb registratie leidt tot een (vrijwel) directe bijhouding in de Landelijke Voorziening.

Het communiceren met de Landelijke Voorziening gebeurt niet rechtstreeks door interactie met de eindgebruiker. Interactie vindt altijd plaats via een ander frontoffice -systeem, namelijk ofwel de

Gemeentelijke Wkpb registratie t.a.v. de bijhouding van percelen en publiek rechtelijke beperkingen, ofwel het systeem van het Kadaster t.b.v. bevragingen van Publiekrechtelijke beperkingen (Kadaster Online). Er is derhalve geen user-interface voor de eindgebruiker bij de Landelijke Voorziening. De functionaliteit van de Landelijke Voorziening blijft daardoor beperkt tot het leveren van diensten aan deze frontoffice-systemen door middel van het verwerken van berichten. Het resultaat van deze verwerking zal middels een (synchroon) antwoordbericht teruggestuurd worden.

Er wordt in de applicatie-architectuur Wkpb derhalve niet de mogelijkheid geboden om direct te muteren door de eindgebruiker op de Landelijke Voorziening. De uitvoering van het mutatieproces (muteren beperkingen, verwerken perceelsmutaties) geschiedt door de eindgebruiker in de Gemeentelijke Wkpb – registratie.

De Landelijke Voorziening controleert mutaties bij binnenkomst op consistentie, conformiteit ten aanzien van de berichtenspecificatie en de catalogus. Indien een aanvraag niet aan de daarvoor gedefinieerde voorwaarden voldoet, wordt de mutatie-aanvraag geweigerd en de aanvragende gemeentelijke Wkpb-registratie daar van in kennis gesteld door middel van een foutbericht. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeenten om te borgen, dat de informatie in de Landelijke Voorziening Wkpb een accurate weergave is van de door de gemeente opgelegde beperkingen in haar gebied. De Landelijke Voorziening is hiervan slechts een kopie. De Landelijke Voorziening biedt dan ook aan gemeenten de mogelijkheid te verifiëren of de inhoud van de Landelijke Voorziening synchroon is met de eigen registratie. Bij constateerde afwijkingen - ongeacht de oorzaak - dient hetzij via de in de Landelijke Voorziening beschikbare diensten, hetzij via interactie met de beheerorganisatie - de synchrone situatie hersteld te worden. Een andere implicatie is dat door de Landelijke Voorziening verzonden foutberichten correct en tijdig worden afgehandeld door de gemeente.

Gemeentelijke Wkpb registratie

De gemeentelijke kadastrale registratie is een applicatie voor de bijhouding van perceelsinformatie. Deze valt onder de volledige verantwoordelijkheid van de gemeente en bestaat veelal in de vorm van een standaard software pakket met aanvullende GIS functionaliteit. Functionaliteiten voor ruimtelijke analyse en bewerkingen vormen hier en logisch onderdeel van. De Wkpb registratie kan een geïntegreerd onderdeel zijn van de gemeentelijke kadastrale registratie.

De gemeentelijke Wkpb registratie wordt van perceelsinformatie voorzien via de Massale Output vanuit het AKR systeem van het Kadaster (perceelsmutaties) of wel via de data verbinding van Kadaster-on-line. De Wkpb-registratie verwerkt de Massale Output (was/wordt-informatie en kadastrale kaart) en biedt mutaties aan de Landelijke Voorziening Wkpb aan.

4.5 Informatieverstrekking door gemeenten

Informatieverstrekking door gemeenten uit de Wkpb-administratie (register en registratie) kent een aantal verschijningsvormen:

1. Informatie over zowel gemeentelijke als niet-gemeentelijke beperkingen via Kadaster-On-Line (applicatie), aan zowel externen als de eigen organisatie
2. Informatie over zowel gemeentelijke als niet gemeentelijke beperkingen via Kadaster-On-Line (dataverkeer) via de eigen gemeentelijke Wkpb-applicatie, aan zowel externen als de eigen organisatie;
3. Informatie over alleen de gemeentelijke beperkingen via de eigen gemeentelijke Wkpb-registratie aan zowel externen als aan de eigen organisatie;
4. Informatie over alleen de niet-gemeentelijke beperkingen op basis van Massale Output van het Kadaster ten behoeve van de eigen organisatie.

Ad 1. Kadaster-On-Line (applicatie)

Het Kadaster ontsluit alle informatie m.b.t. een perceel in samenhang ten behoeve van Burger en Bedrijfsleven via Kadaster-On-Line. Hiertoe wordt telkens bij het opvragen van perceelsinformatie een vraag aan de Landelijke Voorziening Wkpb gesteld m.b.t. eventuele geldende Gemeentelijke Publiekrechtelijke Beperkingen, die door een gemeente op het betreffende perceel zijn opgelegd. Deze worden samengevoegd met de geregistreerde publiekrechtelijke beperkingen die zijn opgelegd door andere overheden en in samenhang via Kadaster-On-Line naar de eindgebruiker gepresenteerd. Bij een vraag aan de gemeentebalie naar de meest actuele, complete situatie met betrekking tot publiekrechtelijke beperkingen dient door gemeenten van Kadaster-On-Line (applicatie) gebruik gemaakt te worden. Een burger kan dit ook zelf via internet.

Ad 2. Kadaster-On-Line (dataverkeer)

Naast de mogelijkheden bij ad 1, biedt het Kadaster tevens de mogelijkheid om dezelfde bevraging aan Kadaster-On-Line niet alleen via de applicatie KOL af te handelen, maar ook via dataverkeer KOL. Dit biedt de mogelijkheid aan gemeenten om het aanvragen van berichten en het verwerken van de geleverde antwoorden in het eigen gemeentelijke systeem in te bouwen. Ook in dit geval wordt een vraag gesteld aan KOL naar alle beperkingen die rusten op een perceel, en wordt door KOL voorzien in een antwoordbericht. Dit antwoord kan door het eigen gemeentelijke systeem worden gepresenteerd. Informatietechnisch zijn de opties ad 1 en ad 2 identiek. Verschil is dat bij ad 2 aan gemeenten de mogelijkheid wordt geboden om het antwoordbericht te combineren met overige informatieverstrekkingen die de gemeente relevant acht. Hierbij kan worden gedacht aan informatieverstrekkingen die niet onder het Wkpb-regime vallen.

Ad 3. Gemeentelijke beperkingen via gemeentelijke Wkpb-registratie

Burgers kunnen zelf informatie ten aanzien van gemeentelijke publiekrechtelijke beperkingen opvragen via internet. Daarnaast kunnen burgers ook aan de informatiebalie van de gemeenten terecht met betrekking tot gemeentelijke publiekrechtelijke beperkingen. De gemeente zal deze vraag dan beantwoorden op basis van haar eigen Wkpb-registratie. Hierbij blijft de kantekening dat dit alleen de *gemeentelijke* beperkingen betreft. Uiteraard geldt hier niet de verplichting voor de gemeente om hiervoor KOL te raadplegen. Kanttekening die bij ad 3 gemaakt kan worden is dat deze vraagstelling (alleen inzicht in de van toepassing zijn gemeentelijke beperkingen) naar verwachting minder voor zal komen. De informatievragers zal over het algemeen geïnteresseerd zijn in het complete beeld.

Ad 4. Niet-gemeentelijke beperkingen via Massale Output

De niet-gemeentelijke beperkingen zullen regulier via de Massale Output door het Kadaster aan de gemeente worden aangeleverd. Na verwerking van de MO zullen de niet-gemeentelijke beperkingen dus ook beschikbaar zijn via de gemeentelijke Wkpb-registratie. Deze niet-gemeentelijke beperkingen via de MO zijn bedoeld voor de interne informatiebehoefte van de gemeente. Deze mogen dus niet gebruikt worden voor externe informatieverstrekkingen. Hiervoor zijn immers de opties ad 1 en ad 2 voorzien (via Kadaster-On-Line).

5 Technische architectuur

5.1 Uitgangspunten

Een landelijke voorziening als centraal uitwisselpunt

Het koppelen en onderhouden van 443 gemeentekoppelingen met het Kadaster wordt als niet wenselijk ervaren. De technische uitvoerbaarheid is (te) complex door de grote diversiteit van organisaties, automatisering, aantallen percelen en aantallen publiekrechtelijke beperkingen. Daarom is gekozen voor één centraal uitwisselpunt (Landelijke Voorziening) waar alle gemeentelijke publiekrechtelijke beperkingen (signaalgegevens uit de registratie) verzameld worden en er maar één informatie-relatie met het Kadaster en eventuele toekomstige overige afnemers hoeft te worden onderhouden.

Leren van anderen

Wkpb is niet de wet om als breekijzer te fungeren om in overheidsland een nieuw type architectuur neer te zetten. Daarnaast is de realiseerbaarheid op korte termijn ook van groot belang, vanwege de beoogde inwerkingtreding van de Wkpb per 1 april 2007. Bij het formuleren van architectuur-uitgangspunten voor de Wkpb wordt dan ook sterk aangesloten bij bewezen oplossingen uit andere trajecten, in het bijzonder aan die van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen.

Service Oriented Architecture

Applicatiecomponenten worden ontwikkeld op basis van "Service Oriented Architecture" (SOA) of wel diensten architectuur. Dit veronderstelt de mogelijkheid om middels berichtenuitwisseling diensten van een applicatiecomponent te vragen. Voor alle applicatiecomponenten is daarom het dienstenaanbod beschreven. Voor iedere dienst is beschreven hoe deze dienst moet worden "aangeropen" en welk antwoord terug verwacht mag worden.

Beveiliging

Er zijn eisen gesteld aan de beveiliging van de Landelijke Voorziening en de communicatie met de Landelijke Voorziening. Immers, er kleven aanzienlijke rechtsgevolgen aan publiekrechtelijke besluiten. Er dienen daarom voldoende waarborgen te zijn om onrechtmatige mutaties te voorkomen en om de identiteit van de muterende organisatie eenduidig vast te stellen.

5.2 Benodigde ondersteuning

Berichten uitwisselen

Het aanroepen van een dienst gaat met behulp van berichten. In deze berichten staat gespecificeerd: het type dienst en de parameters. Het resultaat van een dienst is een antwoordbericht met de gevraagde informatie of een bevestiging van de gevraagde actie.

Het Kadaster en gemeenten kunnen dus de diensten bevragen van de Landelijke Voorziening. Gezien het feit dat het Kadaster momenteel de enige externe afnemer is, is het berichtenformaat voor het realiseren van deze service in met het Kadaster afgestemd. Overigens onderzoekt het Kadaster de mogelijkheden om ook de overige perceelsinformatie (zoals Massale output) d.m.v. berichtenverkeer te ontsluiten.

Webservices

Alle applicatiecomponenten (Landelijke voorziening, Kadaster-On-Line en de Gemeentelijke Wkpb-registratie) worden met elkaar gekoppeld middels webservices. Daarbij wordt gebruik gemaakt van synchroon berichtenverkeer volgens W3C principes. Hoewel er op dit moment een aantal vormen van dienstenbussen/message brokers in ontwikkeling zijn, is niet gekozen voor toepassing daarvan. De invoeringsdatum van Wkpb ligt te dichtbij om zinvol in te kunnen spelen op deze landelijke ontwikkelingen. Door de webservices dienstengeoriënteerd te definiëren wordt zeker gesteld, dat later aansluiting kan worden gevonden bij deze landelijke ontwikkelingen. Het voorgestelde berichtenuitwisselingsformaat voor de Wkpb is volgens W3C standaarden. Voor de inhoudelijke berichtenstandaard wordt voortgebouwd op de reeds bij gemeenten in gebruik zijnde StUF 2.05 standaard. Voor Wkpb is deze StUF 2.05 standaard nader ingevuld met een specifiek (verticaal) sectormodel voor publiekrechtelijke beperkingen. De Landelijke Voorziening communiceert uitsluitend door middel van het Wkpb StUF sectormodel met gemeentelijke applicaties.

Autorisaties

De autorisaties van diensten worden door middel van een directory service gekoppeld aan rollen. Deze rollen worden vervolgens gekoppeld aan een gebruikersauthenticatie op organisatie niveau. Uitsluitend een Gemeentelijke Wkpb-registratie die de conformiteitstoets succesvol doorlopen heeft kan in samenhang met gemeentelijke autorisaties toegang verkrijgen tot de Landelijke Voorziening t.b.v. het muteren van publiek rechtelijke beperkingen.

5.3 Keuzes

Technische referentie architectuur

Een van de uitgangspunten uit de applicatie-architectuur is het aansluiting zoeken bij architectuur van basisregistraties zoals BAG en GBA. Er wordt daarom gebruik worden gemaakt van een technisch framework, dat zijn waarde in de praktijk reeds heeft bewezen bij de bouw van de PoC Spa voor het Programma Modernisering GBA en de bouw van de PoC Wkpb voor het Ministerie van VROM. Een nadere uitleg van de Technische Referentie Architectuur en de invulling daarvan met Open Source componenten kan eveneens worden gevonden in de Definitiestudie Startpakket GBA. Voor de aansluiting van Gemeenten aan de landelijke voorziening is gekozen om conform BAG een directe link te maken met een interface op basis van synchroon berichten verkeer.

Open standaarden/ open source

Er wordt op alle lagen in de architectuur gebruik gemaakt van Open Standaarden, waardoor uitwisseling van componenten met andere op termijn mogelijk blijft. Ook wordt er voor de ontwikkeling gebruik gemaakt van standaard Open Source componenten, waarvan onderzoek en praktijkervaringen hebben aangetoond, dat zij stabiel en betrouwbaar werken. Daarnaast is een belangrijke reden dat er door het gebruik van open standaarden geen risico is op leveranciersafhankelijkheid. Het koppelvlak met de Landelijke Voorziening Wkpb is door het gebruik van Open Standaarden toepasbaar voor elke leverancier of de gemeente zelf voor het realiseren van nieuwe toepassingen. Aangezien de Landelijke Voorziening zowel voor de voeding met mutatiegegevens als voor de bevraging van publiekrechtelijke beperkingen gebruik maakt van berichtenverkeer is het van belang, dat dit berichtenverkeer voldoet aan Open Standaarden.

Toekomst/ flexibiliteit

De technische architectuur voorziet in een flexibel mechanisme om uitbreidingen en wijzigingen te kunnen doorvoeren. Voorbeelden van wijzigingen in de toekomst zijn:

- een verdere uitbouw van de voorziening Wkpb (bijvoorbeeld voor de implementatie van het Aanwijzingsbesluit 2-de Tranche)
- perceelsinformatie wordt door het Kadaster aangeleverd middels berichtenverkeer.

technisch: implementatie GBO dienstenbus en/of asynchroon berichtenverkeer , secure webservice.

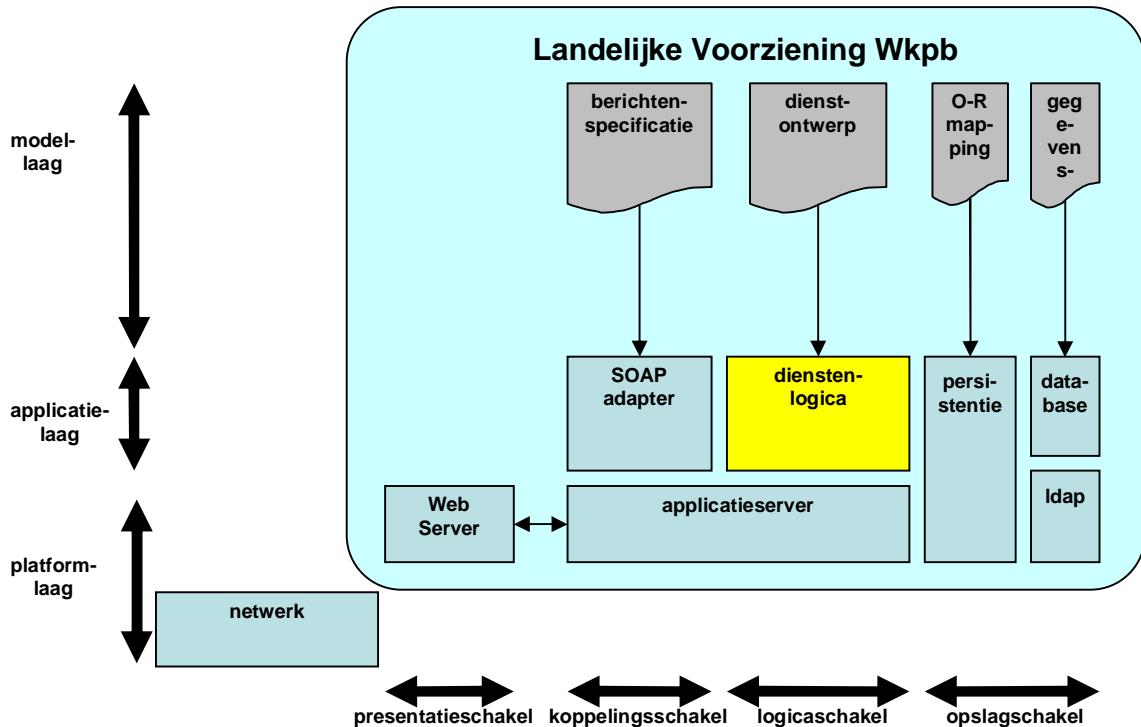
Authenticatie en PKI-certificaten

De authenticatievoorziening is erop gericht dat aan er "aan beide kanten van de lijn" duidelijkheid is over de identiteit: is de gemeente werkelijk degene die zegt dat die is (en hetzelfde geldt ook voor de Landelijke Voorziening). In het kader van de Wkpb is het daarbij voldoende dat de identiteit van de aanleverende organisatie vaststaat, niet de identiteit van de functionaris of het persoon die de mutatie heeft verricht. Daarnaast dienen gemeenten een toegang te verkrijgen middels een voldoende sterke vorm van authenticatie, waarbij aangesloten is op de relevante ontwikkelingen en standaards binnen het overheidsdomein.

Voor authenticatievoorziening is gekozen voor standaards die het benodigde betrouwbaarheidsniveau kunnen bieden en marktconform zijn, namelijk tweezijdige SSL-authenticatie in combinatie met PKI-overheid certificaten. Gekozen is voor het verplicht stellen van een organisatiegebonden (ook wel SSL of service) PKI-overheid certificaat voor gemeenten. Deze kennen een hoog en eenduidig kwaliteitsniveau, waardoor het voor alle partijen duidelijk is waaraan men moet voldoen. Een bijkomende overweging is dat dergelijke certificaten voor een toennemend aantal overheidsvoorzieningen verplicht zijn of gaan worden (DigiD, BSN, Landelijke voorzieningen mGBA en BAG).

5.4 De technische oplossingsrichting

De concrete oplossing voor eerder geschetste architectuur wordt geïllustreerd middels de technische invulling van de Landelijke Voorziening. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt naar de technische referentie-architectuur, die onafhankelijk is van de in te zetten technologie. Onderstaand schema schetst deze referentie-architectuur.

Figuur 6: Technische Architectuur Wkpb

De invulling van de componenten kan op eenvoudige wijze worden gevonden binnen de Open Source community op basis van J2EE technologie. Op basis van rapportage van het Programma OSOSS van ICTU t.b.v. een gelijkaardige architectuur voor mGBA en BAG zijn de volgende Open Source componenten gekozen voor de technische referentie architectuur.

1. Applicatieserver: JBoss
2. Persistentie: Hibernate
3. Database: PostgreSQL
4. LDAP: OpenLDAP
5. SOAP adapter: XFire
6. Webserver: Apache

Beveiliging

PKI Authenticatie

Authenticatie wordt vormgegeven middels een Directory Service in de Landelijke Voorziening. De verbinding tussen de landelijke voorziening en leveranciers en afnemers van gegevens wordt beveiligd met een 2-zijdige HTTPS verbinding waarbij zowel de landelijke voorziening als de gemeentelijke applicatiezich door middel van een certificaat zich moet identificeren. Behalve authenticatie zorgt de HTTPS verbinding ook voor versleuteling van de communicatie tussen de eindpunten, waardoor ongeautoriseerde mutaties of het "afluisteren" verhinderd worden.

Het werken met digitale (PKI¹-)certificaten is een bewezen en betrouwbare wijze om de identiteit vast te stellen. Er wordt door een - door de opdrachtgever vertrouwde - partij een digitaal certificaat uitgegeven waarop in gecodeerde vorm de identiteit van (in dit geval) de gemeente is vastgelegd. Dergelijke certificaten zijn inmiddels zeer gebruikelijk om de identiteit van externe partijen vast te stellen. Er bestaan

¹ PKI = public key infrastructure
Ministerie van VROM Architectuur Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen

persoons- en organisatiegebonden certificaten. Voor de Wkpb is het laatste voldoende: voor de LV is het namelijk niet van belang te weten welk persoon een mutatie verricht.

Autorisatie

De toegang tot de Landelijke voorziening is gekoppeld aan een rol via de Directory Service en dient om gemeenten een traceerbare toegang te bieden tot de deelverzameling van de gegevens in de Landelijke Voorziening, die behoort bij de rol. Door deze inrichting is het in principe mogelijk om verschillende rollen binnen gemeenten te onderkennen en deze te voorzien van verschillende toegangsprivileges. De Landelijke Voorziening zal tevens beschikken over audit-logging mogelijkheden teneinde toegangspogingen te kunnen traceren en verantwoorden.

6 Opmerkingen

Dit hoofdstuk geeft een toelichting op de in dit document gehanteerde afkortingen en begrippen.

6.1 Afkortingen en acroniemen

Afkorting	Omschrijving
MO	Massale Output
SOAP	Simple Object Access Protocol
StUF 2.0	Standaard Uitwisselingsformaat versie 2.0
TCP/IP	Transmission Control Protocol/Internet Protocol
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
WSDL	Web Service Definition Language
XML	EXtensible Markup Language
ZBO	Zelfstandig Bestuursorgaan

6.2 Terminologie

Term	Toelichting
Asynchrone communicatie	Asynchrone communicatie speelt zich niet op hetzelfde tijdstip af. Op het ene moment wordt een boodschap gemaakt die op een later tijdstip door de ontvanger wordt gelezen, gezien of gehoord.
Dienstenbus	Een 'dienstenbus' is standaard software die de communicatie en gegevensuitwisseling tussen diensten van meerdere applicaties verzorgt. Applicaties die daarvoor geschikt zijn, kunnen gebruik maken van diensten van elkaar en daarover communiceren via de dienstenbus. Het dienstenbusconcept maakt deel uit van een meeromvattende ICT architectuur voor de gemeenten.
Dienstenlogica	Definitie van diensten die geleverd moeten kunnen worden door software.
Gemeentelijke Kadastrale registratie	Registratiesysteem binnen een gemeente ten aanzien van percelen die zich bevinden binnen deze gemeente.
Gemeentelijke Wkpb Registratie	Informatiesysteem voor een gemeente om besluiten te registreren zodat deze in het register kunnen worden teruggevonden.
Inschrijfnummer	Unieke identificatie voor het opnemen van een stuk in het register.
Kadaster-on-line	Webapplicatie van het Kadaster, waarmee informatie diensten worden geleverd aan diverse afnemers.
Landelijke Voorziening	Uitwisselingsplatform voor publiekrechtelijke beperkingen tussen de 443 gemeenten en het Kadaster.
Massale Output	Periodieke aanlevering door het Kadaster vanuit haar informatiesysteem.
Methodiek (ontwikkel)	Standaardaanpak voor het ontwikkelen van software.
Off-the-shelf	"Op de plank", Standaard software die direct bij een leverancier gekocht kan worden zonder dat deze moet worden aangepast aan de specifieke situatie van de koper.
Open standaarden	Onder een 'open standaard' verstaan we een standaard die voldoet aan de volgende eisen: <ul style="list-style-type: none">• De standaard is goedgekeurd en zal worden gehandhaafd door een not-for-profit organisatie, en de lopende ontwikkeling gebeurt op basis van een open besluitvormingsprocedure die toegankelijk is voor alle belanghebbende partijen (consensus of meerderheidsbeschikking enz.);• De standaard is gepubliceerd en over het specificatie document van de standaard kan vrijelijk worden beslist of het is te verkrijgen tegen een nominale bijdrage. Het moet voor allen mogelijk zijn om het te kopiëren, beschikbaar te stellen en te gebruiken om niet of tegen een nominale prijs;• Het intellectuele eigendom - m.b.t. mogelijk aanwezige patenten - van (delen van) de standaard is onherroepelijk ter beschikking gesteld op een royalty-vrije basis;• Er zijn geen beperkingen omtrent het hergebruik van de standaard .
Open-source software	Open source software (afgekort: OSS) is software met twee kenmerken: <ul style="list-style-type: none">• De vrije beschikbaarheid van de broncode van de software;• Een licentiemodel waarin het intellectueel eigendom en het

Term	Toelichting
	(her)gebruik van de software en bijbehorende broncode dusdanig is geregeld dat de licentienemer de broncode mag inzien, gebruiken, verbeteren, aanvullen en distribueren.
Perceel	Of Kadastraal object. Door het Kadaster ingemeten stuk land en vastgelegd in het kadastrale register.
Publiekrechtelijke beperking	Een publiekrechtelijke beperking is een beperking in gebruik of overdracht van onroerend goed. Ook schulden (zoals ruilverkavelingrente) vallen onder publiekrechtelijke beperkingen.
PKI	Public Key Infrastructure - een samenstelsel van techniek en afspraken om betrouwbare digitale communicatie mogelijk te maken, voor authenticatie, versleuteling en elektronische handtekeningen.
PKI-overheid	Standaard voor PKI gericht op intra- en interbestuurlijke informatievoorziening binnen de Nederlandse overheid.
Referentie-architectuur	Architectuur zoals geschetst in het architectuurdocument.
Register	(fysieke) plaats waar stukken met besluiten worden opgeslagen.
Registratie	Informatiesysteem dat het register ontsluit.
Stuk	Een document waarop een besluit is vastgelegd.
Synchrone communicatie	Synchrone communicatie speelt zich "near" realtime af. Op het ene moment wordt een boodschap gemaakt, waarbij de zender direct een reactie geeft en de ontvanger direct antwoord verwacht.
Vigerende beperking	Een beperking die op dit moment geldig is.
Webservices	Een stuk code (misschien een component) dat direct aanroepbaar is over het Internet.
Workflow	Procedure van stappen die doorlopen moeten worden om een proces succesvol af te ronden.

7 Bijlagen

Bijlage 1 - Het ontstaan van historie in het kader van de Wkpb

Bijlage 2 - Synchronisatie en complete percelenlijst LV Wkpb

In verband met de onderhoudbaarheid zijn de bijlagen als losse documenten gearhiveerd en gepubliceerd op de site (www.kadaster.nl/wkpb).